

norden

Nordisk Ministerråd

De nordiske lande – én arbejdsplads, ét hjemmemarked

En redegørelse om fjernelse af grænsehindringer fra samarbejds-
ministrenes særlige repræsentant Poul Schlüter 2005

Indhold

Forord	3
Styrket information og koordination	6
Et åbent og mobilt arbejdsmarked	8
Fjernelse af grænsehindringer på skatteområdet for borgere og erhvervsliv i Norden	10
Uddannelsesområdet	12
Social- og sundhedsområdet	15
De nordiske erhvervsministres arbejde med fjernelse af grænsehindringer	18
Erhvervslivsrelaterede grænsehindringer	21
Fødevarerområdet	23
Regionale grænsehindringer	24
Sprogsamarbejdet	26

De nordiske lande – én arbejdsplads, ét hjemmemarked

En redegørelse om fjernelse af grænsehindringer fra samarbejdsministrenes særlige repræsentant Poul Schlüter 2005

ANP 2005:773

© Nordisk Ministerråd,

København 2005

ISBN 92-893-1231-9

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder kravene i den nordiske miljøsvanemærkeordning.

Publikationen kan bestilles på www.norden.org/order.

Flere publikationer på www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordisk Ministerråd
Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tlf (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202

Nordisk Råd
Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
Tlf (+45) 3396 0400
Fax (+45) 3311 1870

www.norden.org

Forord

Nordisk Ministerråds arbejde med fjernelse af grænsehindringer fik i 2003 fornyet styrke under det daværende svenske formandskab, der satte integration mellem de nordiske lande højt på den politiske dagsorden. Jeg blev ved den lejlighed udnævnt til særlig repræsentant for formandskabet i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer mellem de nordiske lande. Dette er vigtigt for såvel nordiske borgere som det nordiske erhvervsliv, og jeg var derfor ikke i tvivl om, at det var en opgave jeg gerne påtog mig.

Jeg var heller ikke i tvivl, da det islandske formandskab i 2004, og efterfølgende det danske formandskab spurgte, om jeg ville fortsætte opgaven frem til og med 2005. For at skabe en nordisk region uden grænser, således at borgere frit kan leve på tværs af de nordiske grænser og virksomheder frit kan agere i Norden, er en vigtig opgave.

Vi har opnået adskillige resultater af arbejdet med at fjerne ulemper for de ganske mange, der vælger at leve på tværs af de nordiske grænser.

I år er der særligt sket en styrkelse af informationen til borgere og virksomheder. Det er positivt, da det ofte er mangel på tilstrækkelig information om muligheder og vilkår, der gør det vanskeligt og besværligt at leve eller drive virksomhed på tværs af grænserne i Norden. Derfor er der sket en række tiltag, der styrker informationen – se mere på den nordiske informationstjeneste Hallo Nordens hjemmeside www.hallonorden.org.

Ny unik nordisk skatteportal

Netop på skatteområdet finder mange borgere, at det er vanskeligt at finde ud af, hvordan de er stillet i forbindelse med flytning mellem de nordiske lande. Men der er lys forude. På de nordiske finansministres møde i maj 2005 i København blev den såkaldte skatteportal lanceret. Målsætningen er at gøre det lettere for borgerne i de nordiske lande at få svar på skatte spørgsmål. Al information fås på samtlige nordiske sprog og engelsk. Eftersom regelsæt og lovgivning i de nordiske lande er forskellige, er informationen opdelt efter lande. Men samtidig er der for hvert emne også mulighed for at få den kombination, som berører netop spørgeren. Borgere kan via den Nordiske Skatteportal kommunikere direkte med embedsmænd på det Nordiske Virtuelle Skattekontor, der hjælper med at give svar på spørgsmål, som berører skatteforvaltningerne i hele Norden.

Det virtuelle skattekontor er ikke en nyoprettet fysisk enhed, men i stedet et netværk af skatteeksperter i Norden. Det er unikt, at en person, som skal i kontakt med flere nordiske skatteforvaltninger, kan stille spørgsmål på portalen og få et samlet svar fra det Nordiske Skattekontor. Skatteportalen er koblet til den nordiske informationstjeneste Hallo Norden (www.hallonorden.org eller www.nordisketax.net), hvor der også findes anden praktisk information til privatpersoner, som ønsker at bosætte sig, studere eller arbejde i et andet nordisk land.

Styrket mobil arbejdskraft på tværs af de nordiske grænser

De nordiske beskæftigelsesministre arbejder med at etablere en digital arbejdsformidling på Internettet, så borgere og virksomheder hurtigere og lettere kan søge henholdsvis ledige stillinger og ledig arbejdskraft i grænseregionerne. Det håber jeg vil kunne styrke integrationen mellem de nordiske lande. Her bliver Øresund den første nordiske region med en sådan tjeneste. Vi forventer at kunne lancere den digitale jobformidling inden udgangen af i år.

Let tilgængelig information til mindre virksomheder i Norden

Grænsehindre virker også negativt på erhvervslivet – i særdeleshed på små- og mellemstore virksomheder, der finder det vanskeligt at skaffe tilstrækkelig information, når de ønsker at etablere sig, handle i eller med en anden nordisk virksomhed eller ansætte anden nordisk arbejdskraft. Derfor er der nu også på Hallo Norden, www.hallonorden.org, blevet oprettet en informationsportal for erhvervslivet. Erhvervsportalen indeholder relevante links til de nationale hjemmesider, der fremstilles på en let og overskuelig måde. Lanceringen af erhvervsportalen vil ske i forbindelse med Nordisk Råds session i slutningen af oktober 2005 i Reykjavik.

Nordisk ”pillepas”

Også andre konkrete resultater er opnået. Her kan jeg særligt fremhæve det nye nordiske ”pillepas”. Der er i de nordiske lande forskellige regler og praksis for, hvornår man kræver dokumentation for rejsendes retmæssige besiddelse af euforiserende stoffer, der indføres som en bestanddel af et lægemiddel. Dette er særligt vanskeligt for hyppigt rejsende for eksempel til og fra Bornholm via Sverige/Ystad. De nordiske lande er nået til enighed om en fælles nordisk liste, der omfatter de euforiserende stoffer, som det er relevant at kræve dokumentation for. Landene er nu enige om, at man vil implementere en kontrolpraksis, hvor man lægger den fælles liste til grund.

Transitrejse med kæledyr

For rejsende til og fra Bornholm via Sverige har det desuden været vanskeligt at medtage kæledyr. Gennem intensive forhandlinger mellem den danske og svenske regering er der nu opnået et positivt resultat. Hidtil har borgere kun kunne medbringe hunde og katte, når de rejste i bil via Sverige, men nu er det også muligt, når der rejses med bus og tog. Endvidere er servicen til borgerne forbedret, så blandt andet blanketter kan udfyldes via internettet. Information om reglerne findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside, www.foedevarestyrelsen.dk. De nye svenske regler trådte i kraft den 15. juni 2005.

Andre resultater

Dette er blot et udsnit af, hvilke sager – store som små – vi arbejder med som led i fjernelse af grænsehindringer for både borgere og virksomheder. I denne redegørelse vil jeg fremlægge de resultater og sager vi, i Nordisk Ministerråd, fortsat arbejder for at løse. Vi har tidligere opnået resultater på konkrete områder og behandlet en række sager. Her vil jeg henvise til mine tidligere redegørelser fra 2003 og 2004. Dog vil jeg gerne fremhæve det positive resultat vi i 2004 fik med den nye internordiske aftale om folkeregistrering, der blev underskrevet på Nordisk Råds session i Stockholm. Fem nordiske ministre underskrev i den forbindelse en ny internordisk overenskomst om folkeregistrering, der skal gøre det enklere og hurtigere at få et personnummer. Overenskomsten skal nu gennemføres i de nordiske lande og vil forhåbentligt kunne træde i kraft i 2006.

På grund af den stigende konkurrence globalt set må vi sikre, at rammerne for et åbent og mobilt arbejdsmarked er til stede. Vi må arbejde for ordentlige forhold på et fælles nordisk hjemmemarked, så virksomhederne også kan klare sig bedre på de nordiske markeder. Arbejdet med at afskaffe grænsehindringer for nordiske borgere og virksomheder er centralt for at sikre fortsat konkurrencedygtighed i en tid, hvor forandringerne sker i et hastigt tempo.

København 14. oktober 2005

Poul Schlüter

Samarbejdsministrenes særlige repræsentant

Styrket information og koordination blandt nordiske aktører

Korrekt og lettilgængelig information til de nordiske borgere er afgørende for, at de kan motiveres til at arbejde, bosætte sig eller studere på tværs af de nordiske grænser. Nordisk Ministerråd har i den forbindelse styrket den nordiske informationstjeneste Hallo Norden i 2005.

Hallo Norden er en internetbaseret informationstjeneste med portalen www.hallonorden.org, som har til opgave at hjælpe borgere med råd og vejledning, når de ønsker at bo, arbejde eller studere i et andet nordisk land. Hallo Norden har i 2005 fået en ny grafisk profil og intensiveret markedsføringen, så Hallo Norden stadig bliver mere velkendt og anvendt i de nordiske lande. Som noget nyt under Hallo Norden er der etableret en erhvervsportal. Med erhvervsportalen bliver det nu lettere for særligt små og mellemstore virksomheder i Norden at finde relevant information, når de ønsker at handle, starte virksomhed eller ekspandere til et andet nordisk land eller selvstyrende område. Erhvervsportalen findes på den nordiske informationstjeneste Hallo Norden www.hallonorden.org. Portalen fungerer også som et nordisk bibliotek med information og links til de rette instanser og myndigheder, og har de nordiske aftaler og overenskomster samlet på et sted.

Den nyoprettede skatteportal styrker ligeledes informationen til borgerne om skatteforhold – og helt unikt giver den adgang til at stille ét spørgsmål til det virtuelle skattekontor og modtage ét svar med bidrag fra flere lande skattemyndigheder. Læs mere om denne i afsnittet om fjernelse af grænsehindringer på skatte og finansområdet.

Også den digitale jobformidling vil bidrage til at styrke informationen om ledige stillinger og ledig kvalificeret

arbejdskraft, samt øge integrationen i første omgang over Øresund. Læs mere om denne i afsnittet under arbejdsmarkedsområdet.

Arbejdet med fjernelse af grænsehindringer er i dag præget af mange aktører, som de nordiske bilaterale informationstjenester, den nordiske informationstjeneste Hallo Norden, og de nordiske grænseregionale komitéer. Disse aktører løfter hver især opgaven med fjernelse af konkrete barrierer for at skabe et åbent og mobilt arbejdsmarked for både borgere og virksomheder i Norden.

Med henblik på at styrke og koordinere indsatsen i grænsehindringsarbejdet er et grænsepolitisk sekretariat oprettet inden for Nordisk Ministerråds sekretariat. Det grænsepolitiske sekretariat koordinerer arbejdet med fjernelse af grænsehindringerne såvel i de respektive fagministerråd indenfor rammerne af Nordisk Ministerråd som i forhold til de nordiske informationstjenester og de nordiske grænsekomitéer. Nordisk Ministerråds sekretariat har taget initiativ til at skabe det såkaldte *grænsepolitiske forum*. Hensigten med det grænsepolitiske forum er at etablere et ekspertnetværk, der mødes for at udveksle erfaringer og information om grænsehindringsarbejdet, for at identificere problemområder, der kræver politisk håndtering og for at styrke informationsindsatserne på mere koordineret vis mellem de enkelte nordiske informationstjenester. Konkret er der blevet etableret en e-mødeplads, hvor aktørerne kan have kontakt og udveksle informationer. Grænsekomitéerne, de bilaterale informationstjenester og Hallo Norden mødes 2 gange årligt.

Regionalområdet har desuden et særligt engagement i arbejdet med

fjernelse af grænsehindringer via de nordiske grænsekomitéer. De regionale grænsekomitéer arbejder på lokalt og regionalt niveau med at fjerne uhen-sigtsmæssige barrierer for den frie mobilitet over grænserne i Norden. De nordiske grænsekomitéer indgår i et konkret samarbejde med Nordisk Ministerråds sekretariat gennem det grænsepolitiske sekretariat. De nor-diske regionalministre har haft følgende på dagsordenen:

- Projekt om grænseregionale optimale løsninger i Norden – GOLIN-projektet
- Statistik over grænseregional pendling i Norden

Vi skal skabe grænseregionale optimale løsninger i Norden – GOLIN-projektet

De 4 grænseregioner (Øresund, Östfold-Bohuslän/Dalsland, Haparanda/Torneå og ARKO) har i samarbejde kortlagt Grænseregionale Optimale Løsninger i Norden, GOLIN. Målsætningen med GOLIN-projektet er at identificere fælles barrierer på arbejdsmarkedsområdet og klarlægge, hvorledes disse bliver håndteret i de respektive regioner. Centralt i projektet er en række work-shops, hvor relevante aktører præsente-rer lokale initiativer, og hvor det disku-teres, hvorledes andre grænseregioner kan drage nytte af disse erfaringer.

RESULTAT

GOLIN-projektet blev afsluttet i 2005 og har fokuseret på følgende temaer under projektforløbet:

1. Det fleksible arbejdsmarked og informationens betydning
2. Et fælles nordisk arbejdsmarked i teori og praksis

3. Uddannelse og kompetencer
4. Det grænseløse arbejdsmarked i Nord – Slutkonferencen

Det grænsepolitiske sekretariat i Nordisk Ministerråd vil samle og følge op på de erfaringer og konkrete barrierer, der er identificeret i GOLIN-projektet.

Statistik over pendlingsstrømmene i Norden skal opgøres

At have et fyldestgørende statistisk materiale om pendlingen i Norden er en vigtig forudsætning, når man arbejder med problemstillinger om grænse-hindringer. Ministerrådet for regional-spørgsmål tog derfor initiativ til at få et samlet billede af pendlingen over grænserne i Norden.

RESULTAT

I begyndelsen af 2005 blev hoved-rapporten om pendlingsstrømmene offentliggjort. Fra rapporten kan frem-hæves, at 55.600 personer i 2001 havde en lønindkomst i et andet nordisk land end deres hjemland. Ud af disse klassi-ficeres 25.400 som arbejdspendlere over en landegrænse. Det vil sige per-soner, der havde deres hovedindkomst i et andet nordisk land end deres hjem-land. Det norske arbejdsmarked var det mest attraktive. Omkring 50 procent af pendlingen i Norden gik til Norge, cirka 20 procent til Danmark, knap 20 pro-cent til Sverige og 6 procent til Finland. Arbejdsmarkedet i Sverige er især inte-ressant for finske borgere, mens både Norge og Danmark var betydeligt mere interessant for svenske borgere end Sverige var for norske og danske borgere.

Et åbent og mobilt arbejdsmarked

På arbejdsmarkedsområdet har jeg rejst en række forslag med henblik på at skabe et mobilt og åbent arbejdsmarked i Norden. Det nordiske arbejdsmarked har mange lighedspunkter, men der er fortsat en række forskelle fra land til land. Netop derfor er det helt afgørende, at vi på pragmatisk vis sikrer, at rammerne for et åbent og mobilt arbejdsmarked udbygges og fungerer.

Jeg har i de seneste år rejst følgende forslag:

- Ny internordisk jobformidlings-system i de nordiske grænse-regioner på internettet.
- At erstatte krav om statsborgerskab med kundskabskrav ved besættelse af ledige stillinger
- At lette ind- og udtrædelseskra-
v for nordiske borgere i arbejdsløshedsforsikrings-systemerne i et nordisk land
- At inkludere ikke-nordiske statsborgere med permanent arbejds- og opholdstilladelse i den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale.

Det skal være let at finde et job på den anden side af grænserne – Digital jobformidling på internettet i de nordiske grænse-regioner

Det skal være lettere at søge job på tværs af de nordiske grænser. Til trods for at vi ser en stadig stigende integration i særligt grænseregionerne i Norden, bør vi skabe rammerne for et endnu mere åbent og fleksibelt arbejdsmarked. Information om ledige stillinger og kvalificeret arbejdskraft må derfor være lettilgængelig i de nordiske grænseregioner.

De nordiske arbejdsministre har på den baggrund truffet beslutning om at udbygge adgangen til de nordiske landes jobformidlinger på internettet, så eksempelvis arbejdssøgende let kan få information om ledige stillinger i en grænseregion.

Relevante myndigheder og eksperter har derfor arbejdet intensivt med at finde en model til at øge tilgængeligheden for nordboere til ledige stillinger og at skabe bedre forhold for arbejdssøgende og arbejdsgivere i de nordiske lande for henholdvis at finde ledigt arbejde eller ledig kvalificeret arbejdskraft.

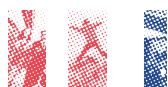
RESULTAT

Dette arbejde har resulteret i et konkret og positivt resultat, hvor det i første omgang bliver muligt at søge job på begge sider af Øresund via internettet. Det forventes at jobdatabasen vil være i brug inden udgangen af 2005 og kan nås via www.jobnet.dk eller www.jobplats.se. Øresundsregionen vil være den første testregion. Målet er at alle grænseregioner i Norden, skal have en sådan jobdatabase på internettet.

Det skal være synligt, hvornår der stilles krav om statsborgerskab ved besættelse af stillinger i de nordiske lande.

Det bliver nu lettere at se, hvornår der stilles krav om statsborgerskab i forbindelse med besættelse af stillinger i Norden. Et konkret eksempel, der blev rejst af den fhv. finske samarbejdsminister Ole Norrback i rapporten ”Nordboernes rettigheder” var, at en svensk statsborger bosat i Finland ikke fik stillingen som økonom i den finske kirke (forsamlingsekonom), idet man krævede finsk statsborgerskab.

De nordiske arbejdsministre har fået foretaget en undersøgelse af, hvornår der stilles krav om statsborgerskab ved besættelse af særlige stillinger, som i visse tilfælde er nødvendigt. Der er tale om få stillinger, men det er vigtigt at de nordiske lande oplyser, hvornår dette er tilfældet.

RESULTAT

Der er nu en liste over hvilke stillinger, der omfattes af statsborgerskabskrav. Denne information er tilgængelig på Hallo Nordens hjemmeside, således at det er synligt for alle, hvilke konkrete stillinger det gælder. Se mere på www.hallonorden.org.

Ny og let information om de forskellige regler for ind- og udtræden af de nordiske arbejdsløshedsforsikringsordninger

Der er forskellige krav til at opnå arbejdsløshedsforsikring i de nordiske lande, hvilket skyldes forskellige nordiske traditioner for at tildele arbejdsløshedsforsikring.

De nordiske arbejdsministre har vurderet lovgivningen vedrørende arbejdsløsheds-kasser med henblik på en mulig harmonisering, herunder vurderet om en hel eller delvis harmonisering af gældende regler om ind- og udtræden er mulig. Det må imidlertid konstateres, at det er for kompliceret at foretage harmonisering på dette område. Ministrene er dog enige om, at det er nødvendigt at sikre tilstrækkelig information om reglerne og man arbejder derfor på at præsentere informationen på let og overskuelig måde på alle de nordiske sprog.

RESULTAT

De forskellige nordiske regler for arbejdsløshedsforsikringer vil blive fremstillet overskueligt på den nordiske informationstjeneste Hallo Nordens hjemmeside til brug for borgere og myndigheder inden udgangen af det danske formandskab i 2005.

Revision af den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale – inkludering af tredjelandsborgere i den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale.

Jeg foreslog for et par år tilbage, at tredjelandsborgere med permanent opholds- og arbejdstilladelse skulle inkluderes i aftalen om den fælles nordiske arbejdsmarkedsaftale. Det kunne der imidlertid ikke opnås politisk enighed om. I stedet undersøgte de nordiske arbejdsministre mulighederne for at opdatere aftalen. Resultatet af dette arbejde var, at grundet nogle af landenes bindinger til EU ville det blive meget kompliceret at opdatere aftalen. Da der samtidigt ikke ville blive ændret på aftalens indhold, besluttede landene at stille arbejdet i bero.

Fjernelse af grænsehindringer på skatteområdet for borgere og erhvervsliv i Norden

Det har stor betydning for den enkelte borger, at der er sikkerhed i forhold til indkomst- eller pensionsbeskatning i forbindelse med at arbejde i eller flytte til et andet nordisk land. Skatteområdet er derfor et vigtigt element i arbejdet med fjernelse af grænsehindringer i Norden. I nogle sager er det nødvendigt at styrke informationen til borgerne og i andre tilfælde må lovgivningen ses igennem, for at vurdere om ændringer er nødvendige.

De nordiske finans- og skatteministre har i deres arbejde med fjernelse af grænsehindringer følgende på dagsordenen:

- Oprettelsen af en nordisk skatteportal og etableringen af et virtuelt nordisk skattekontor
- Vurdering af konkrete grænsehindringer på skatteområdet for både borgere og virksomheder
- Pengetransaktioner på tværs af landene i Norden

Det bliver nu lettere at få korrekt og hurtig information om skattereglerne i Norden

En ny nordisk skatteportal gør det nu muligt for alle nordiske borgere at finde information og tage kontakt til nordiske tjenestemænd om konkrete skatte-spørgsmål. Målet med den nye skatteportal er at gøre det lettere for borgere i de nordiske lande at få svar på skatte-relaterede spørgsmål, der berører mere end ét lands skattemyndigheder i Norden. Det gælder eksempelvis spørgsmål om beskatning af indkomster, pensioner, ejendom m.v. Enkeltpersoner kan nu via den nordiske skatteportal kommunikere direkte med tjenestemænd i det nordiske virtuelle skattekontor. Det virtuelle skattekontor er

ikke en fysisk enhed, men et netværk blandt tjenestemænd i de nordiske lande.

RESULTAT

Skatteportalen, der blev lanceret af de nordiske finansministre i maj 2005 er helt unik, da en borger kan stille ét spørgsmål og få ét svar om flere nordiske landes skatteregler. Det er en meget brugervenlig portal, som allerede er blevet anvendt af mange borgere i Norden. Læs mere om eller stil et spørgsmål på skatteportalen via www.hallonorden.org eller på www.nordisketax.net.

Vi må fjerne konkrete grænsehindringer på skatteområdet for både borgere og virksomheder

Den nordiske informationstjeneste Hallo Norden, de øvrige informations-tjenester og Nordisk Ministerråds sekretariat modtager jævnligt henvendelser fra borgere og virksomheder med konkrete eksempler på grænsehindringer på skatteområdet. Dette gælder eksempelvis beskatning af pensioner, beskatning af medarbejdere, der udfører midlertidig arbejde på tværs af grænserne, beskatning af særlige erhvervsgrupper, fx flypersonale ansat i andre flyselskaber end SAS m.v. Også på erhvervsområdet er der konkrete grænsehindringer (jf. det katalog de nordiske erhvervsministre har ladet udarbejdet "Grænsehindre for næringslivet i Norden").

Derfor har de nordiske finansministre gennem de seneste år arbejdet med at få vurderet disse konkrete eksempler. Det er mundet ud i 2 rapporter om dels grænsehindringer for borgere og dels grænsehindringer, der særligt berører erhvervslivet, herunder særlige

erhvervsgrupper. Parallelt med dette arbejde er der en igangværende revision af den nordiske dobbeltbeskatningsaftale.

RESULTAT

Om grænsehindre for erhvervslivet har de nordiske finansministre vurderet, at det ikke er hensigtsmæssigt at foranstalte nordiske initiativer på de områder, der lægges op til i rapporten "Grænsehindre for næringslivet i Norden" og som berører finansministrenes områder. Dette gælder eksempelvis forskelle i nordiske momssatser og -procedurer samt forskellige regler for sambeskatning af virksomheder.

De nordiske finansministre har henvist til, at der pågår et omfattende arbejde i EU-regi om samme spørgsmål. Finansministrene har i stedet inviteret de nordiske skattedepartementer til en "bottom up" proces, hvor de melder konkrete forslag ind til samarbejde, regelændringer og harmonisering.

Arbejdet med fjernelse af grænsehindre på skatteområdet, der særligt berører borgerne, er i gang men tager tid. Det er vanskelige spørgsmål. De nordiske finansministre har imidlertid bedt de nationale eksperter om at fremlægge en konkret tidsplan og afgive en statusrapport for arbejdet med fjernelse af grænsehindre for henholdsvis borgerne og erhvervslivet i Norden ved deres møde i Reykjavik i slutningen af oktober 2005. De nordiske finansministre har understreget vigtigheden af, at dette arbejde leder til konkrete resultater.

Det skal være lettere at overføre penge mellem de nordiske lande

Når der skal gennemføres pengetransaktioner mellem de nordiske lande kan

det ofte være ganske bekosteligt og tage mange dage, før modtageren kan registrere pengene på sin konto. På den baggrund stillede jeg forslag til de nordiske finansministre om at vurdere mulighederne for at regulere dels størrelsen af gebyrer for transaktioner mellem de nordiske lande, dels transaktionstiden. Foreningen Norden har ved flere lejligheder undersøgt forholdene omkring transaktioner mellem de nordiske lande. Konklusionen herfra var, at bankerne havde forbedret informationen om disse forhold, hvilket har gjort transaktioner mellem de nordiske lande noget smidigere.

RESULTAT

De nordiske finansministre har ved flere lejligheder drøftet spørgsmålet om pengetransaktioner i Norden i løbet af 2004. Det har ikke været muligt at opnå enighed om at stille krav til de nordiske banker om at kræve samme gebyr for nordiske overførelser som for indenlandske transaktioner. De nordiske finansministre har derimod vedtaget en erklæring i maj 2004 om, at betalingsoverførelser i Norden maksimalt bør tage 3 bankdage at gennemføre.

Uddannelsesområdet

Der skal være et velfungerende system både for at uddanne sig i Norden, men også at få godkendt eksamener og kompetencer i de nordiske lande – det er fundamentet for et åbent og mobilt arbejdsmarked i Norden. Det nordiske uddannelsessamarbejde er et område.

I arbejdet med fjernelse af grænsehindre i Norden har vi særligt fokuseret på følgende emner:

- Gensidig anerkendelse af autorisationer og certifikater i Norden
- Gensidig anerkendelse af højere uddannelser i Norden
- Forbedre studiestøtten til studerende i Norden
- Forbedre den nordiske gymnasieaftale
- Gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser i Norden

Autorisationer/certifikater skal godkendes i hele Norden – særligt fokus på VVS og el-montage

For at skabe en større mobilitet indenfor VVS og el-montage brancherne er en gensidig anerkendelse af autorisationer og certifikater en forudsætning. Dette er et nyt samarbejdsområde inden for det formelle nordiske samarbejde. Der er således ikke på nuværende tidspunkt et komplet billede af, hvorledes det i praksis fungerer med gensidig anerkendelse af autorisationer og certifikater. Vi må derfor i første omgang at få en kortlægning af, hvilke autorisationer og certifikater, der ikke er gensidigt godkendt i Norden med henblik på en nærmere dialog landene imellem. I første omgang ser vi nærmere på gensidig nordisk anerkendelse af autorisa-

tioner/certifikater indenfor VVS og el-montage. En kortlægning af disse områder er under udarbejdelse.

RESULTAT

De nordiske undervisningsministre vil på baggrund af kortlægningen om mulighederne for gensidige nordisk anerkendelse af autorisationer/certifikater indenfor VVS og El-montage drøfte spørgsmålet på deres første møde i 2006.

Styrket gensidig anerkendelse af højere uddannelser i Norden

Det skal gøres lettere at få godkendt kompetencer, kvalifikationer og eksamener for højere uddannelser i Norden. Arbejdet med netop disse sager bliver i stadig højere grad fastlagt på EU-niveau. Det er derfor vigtigt, at der er en klar sammenhæng mellem arbejdet på nordisk plan og i EU.

RESULTAT

De nordiske undervisnings- og forskningsministre besluttede på deres møde i juni 2004 at godkende og underskrive en nordisk deklaration om anerkendelse af beviser vedrørende videregående uddannelser – ”Reykjavik-deklarationen”. Denne har erstattet den såkaldte Sigtuna-aftale. Opfølgningen af deklarationen er genstand for regelmæssig rapportering. Det indebærer, at konkrete problemer ved gensidig anerkendelse af højere uddannelser fremlægges for de nordiske undervisnings- og forskningsministre hvert andet år. Første rapportering sker i slutningen af 2006.

Vi må finde en løsning på transporttilskud til nordiske studerende

Udgangspunktet for tildeling af studiestøtte er, at statsborgerlandet betaler studiestøtte til uddannelse i et andet nordisk land. Hvis studielandet skal yde studiestøtte til andre landes statsborgere, vil dette foregå efter nærmere nationalt fastsatte regler.

Spørgsmålet om transportstøtte specielt i Øresundsregionen har været rejst på de nordiske undervisningsministres møder gentagne gange. Problemet er, at transportstøtte i Danmark gives på baggrund af modtagelsen af dansk uddannelsesstøtte, mens transportstøtte i Sverige gives på baggrund af studiekort til en svensk institution. Dette betyder, at danske studerende, der studerer i Sverige kan få transportstøtte både i Danmark og i Sverige, mens svenske studerende, der studerer i Danmark, kun kan få transportstøtte i Sverige, men ikke i Danmark.

RESULTAT

Ingen af de nordiske lande har givet udtryk for, at de på grund af grænsehindre har villet lempe de nationale regler. Omfanget af problemet i Øresundsregionen vil først skulle undersøges. Der vil derfor blive udarbejdet et debatoplæg i efteråret 2005 med forslag til mulige løsninger af dette konkrete problem.

Styrket gensidig anerkendelse af videregående og gymnasiale uddannelser.

Inden for de videregående uddannelser pågår der på europæisk plan med deltagelse af 45 lande et tæt samarbejde om gensidig anerkendelse af videre-

gående uddannelser. Dette foregår inden for rammerne af *Bologna-procesen*. Uanset dette arbejde blev der i juni 2004 underskrevet Reykjavik-deklARATIONEN om gensidig anerkendelse af videregående og gymnasiale uddannelser mellem de nordiske lande.

De meget begrænsede praktiske problemer, der hidtil har vist sig, har drejet sig om gensidig anerkendelse af lærerkompetencer, hvor der er indgået en særlig nordisk aftale. Der er principielt gensidig anerkendelse af kompetencer, men landenes forskellige uddannelses-systemer med hensyn til linjefag og undervisningstrin er afspejlet i aftalens indhold. Det fremgår blandt andet, at der for en lærer fra et andet nordisk land kræves tilfredsstillende kundskaber i skolens undervisningssprog.

RESULTAT

Gymnasieaftalen er fornyet i 2004, og den volder i praksis ikke de store problemer, når det gælder anerkendelse som adgangsgivende eksamen. Der er udarbejdet en omregningstabel for karaktersammenligning mellem svenske og danske gymnasiale uddannelser. Der arbejdes fortsat på, om dele af gymnasiale uddannelser gennemført i et nordisk land vil kunne anerkendes i et andet nordisk land.

Styrket gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser i Norden

I de nordiske lande er der et stort antal forskellige erhvervsuddannelser med forskellig opbygning af uddannelsesforløbene. Eksempelvis har Sverige og Finland gymnasiale erhvervsuddannelser, mens Danmark har et vekseluddannelsessystem. På trods af forskelle, anerkendes erhvervsuddannelser på tværs af arbejdsmarkedet i de nordiske

lande. En nordisk undersøgelse af anerkendelse af erhvervsuddannelser fra 2004 har vist, at der er begrænsede praktiske problemer med dette. Anerkendelse af erhvervsuddannelser er også omfattet af Gymnasieaftalen, som blev revideret i 2004. På europæisk plan er der desuden etableret et samarbejde om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser mellem 33 lande. Samarbejdet omfatter fx udarbejdelse af et pointsystem for dele af uddannelserne, og der er indført et såkaldt Europas, hvor såvel formelle som uformelle kompetencer kan angives. Samarbejdet mellem de 33 lande foregår inden for rammerne af *Københavnprocessen*.

RESULTAT

En revision af den nordiske gymnasieaftale har præciseret mulighederne for gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser. For at styrke det nordiske samarbejde inden for erhvervsuddannelsesområdet og det nordiske samarbejde i EU om opfølgningen af Københavnprocessen, deriblandt arbejdet med konkretiseringen af Europas, har Nordisk Ministerråd nedsat en arbejdsgruppe for erhvervsuddannelser for 2005-2007. Gruppen skal følge op på en allerede udarbejdet rapport om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser i Norden "Erkännande av yrkeskompetens i Norden". Målsætningen er at styrke erfaringsudvekslingen mellem de nordiske lande og det øvrige Europa som led i udviklingen af Københavnprocessen. Arbejdet fokuserer på anerkendelse af erhvervskompetencer og udvikling af meritoverførselssystemet. Herudover arbejdes der med, hvorledes den nordiske model for gensidig anerkendelse kan formidles til andre regioner.

Social- og sundhedsområdet

På social- og sundhedsområdet oplever borgerne, at det ofte kan være vanskeligt at få overblik over, hvilke rettigheder der gælder, når man enten studerer, arbejder eller bosætter sig på tværs af de nordiske grænser. De nordiske social- og sundhedsministre har derfor også sat fokus på at fjerne grænsehindre på netop deres ansvarsområde. Nedenfor beskrives de sager, der har været på de nordiske social- og sundhedsministres dagsorden under temaet grænsehindre. Forarbejdet til disse sager er sket i arbejdsgrupperne vedrørende de nordiske socialkonventioner, dvs. socialforsikringsgruppen og bistandskonventionsgruppen. Grupperne består af eksperter fra hvert af de nordiske lande.

- Opkvalificering af myndighederne
- Revision af barselsordningerne
- Opdatering af konventionen om social bistand og sociale tjenester, herunder grænsehindre for funktionshæmmede.
- Fælles nordisk "pillepas"
- Nordisk telemedicin

Udover disse sager har spørgsmålene om henholdsvis optjening af *pensionspoint* og *nordisk receptgyldighed* i alle nordiske lande været behandlet. Disse sager afsluttedes allerede i 2003. Endvidere kan fremhæves, en *ny nordisk konvention om social tryghed*, der blev underskrevet allerede i 2003.

Bedre information og opkvalificering af myndigheder

Nordboerne oplever ofte, at det er vanskeligt at finde korrekt information om rettigheder og muligheder, når de lever på tværs af de nordiske grænser. Reglerne er også forskellige og en harmonisering af disse vil have omfattende

konsekvenser. Derfor arbejdes der intensivt med at opgradere kendskab hos myndighederne og information til borgerne om, hvilke muligheder og vilkår der er på social- og sundhedsområdet, når borgerne lever på tværs af de nordiske grænser.

RESULTAT

Der er bevilget midler til indførelse af et elektronisk analyseværktøj for relevante sagsbehandlere i Norden i løbet af foråret 2004. "*E-form Analysing Tool (EAT)*" er et informationsværktøj, som indeholder de seneste opdateringer, domsafgørelser og lignende vedrørende socialforsikringsområdet i EU. Endvidere udarbejdes en fælles brochure for socialforsikringskonventionen og bistandskonventionen. Brochuren skal både henvende sig til den enkelte borger og til sagsbehandlere.

Den nordiske socialforsikringsgruppe arbejder desuden med et forslag om at udarbejde et fællesnordisk uddannelsesmateriale, der skal sætte sagsbehandlere i stand til bedre at forstå og håndtere reglerne i de nordiske sociale konventioner, også set i lyset af EU-reglerne.

Pragmatisk fjernelse af hindringer på barselsområdet

I de nordiske lande er der forskelle i barselsreglerne og en harmonisering er næppe mulig og ej heller ønskelig for de nordiske regeringer. Dog er det centralt, at de vanskeligheder borgerne oplever, må og skal håndteres på en pragmatisk måde.

RESULTAT

Udgangspunktet er en borgernær tilgang til de problemer, der opstår på grund af forskellige barselsregler frem

for en regelharmonisering. Regelharmonisering er ikke mulig og ej heller ønskelig. Derfor må konkrete problemstillinger håndteres løbende, hvor eksperterne må finde mulige løsninger, så borgerne ikke kommer i klemme mellem to systemer. Der er derfor lagt op til et større fokus på disse problemer og at konkrete sager, skal håndteres i den nordiske socialforsikringsgruppe og i bistandskonventionsgruppen. Hensigten er at sætte fokus på samarbejdet mellem landene for at lette flytning eller ophold i et af de nordiske lande. Der er i socialforsikringsgruppen lagt op til, at der inden udgangen af 2005 nedsættes en arbejdsgruppe, der skal udarbejde oplysningsmateriale om de 2 konventioner.

Opdatering af konventionen om social bistand og sociale tjenester, herunder grænsehindre for funktionshæmmede

De nordiske lande skal have en samarbejdspligt, når det gælder at ordne forholdene i forbindelse med flytning af personer, der på grund af handicap har behov for social bistand. Dette spørgsmål blev behandlet på de nordiske social- og sundhedsministres møde i midten af juni 2005. Man besluttede at stille godkendelse af ændringerne i bistandskonvention i bero, indtil en række spørgsmål vedr. transporttjeneste blev afklaret. Arbejdsgruppen vedr. den nordiske bistandskonvention er blevet bedt om at arbejde videre med sagen.

RESULTAT

Der er en række uafklarede spørgsmål vedrørende transporttjeneste mellem de nordiske lande. Arbejdsgruppen for den nordiske bistandskonvention er

blevet bedt om at arbejde videre med sagen. Arbejdsgruppen har drøftet sagen på møde i september 2005, hvor man blev enige om at arbejde videre med et konkret forslag til ændring i bistandskonventionen vedrørende samarbejde om transporttjeneste. Forslaget behandles på embedsmandsniveau i efteråret. Det er forudsat, at sagen kan færdiggøres i skriftlig.

Et nyt fælles nordisk ”pillepas”

Der er i de nordiske lande forskellige regler og praksis for, hvornår man kræver dokumentation for rejsendes retmæssige besiddelse af euforiserende stoffer, der indføres som en bestanddel af et lægemiddel. Dette er særligt vanskeligt for hyppigt rejsende for eksempel til og fra Bornholm via Sverige/Ystad.

RESULTAT

De nordiske lande er nået til enighed om en fælles nordisk liste, der omfatter de euforiserende stoffer, som det er relevant at kræve dokumentation for rejsendes retmæssige besiddelse af, når de indføres som en bestanddel af et lægemiddel til et andet nordisk land. Landene er nu enige om, at man vil implementere en kontrolpraksis, hvor man lægger den fælles liste til grund. Sverige har meddelt, at implementeringen vil kræve regelændringer, og at det er forhåbningen, at disse vil være gennemført inden årets udgang.

Vi skal kunne overføre elektroniske data på telemedicinområdet i Norden

Et fælles nordisk samarbejde om telemedicin, herunder hvilke barrierer der er herfor, er etableret i form af et

nordisk telemedicinsk samarbejdsforum. Det konkrete arbejde ventes at kunne starte i efteråret 2005. I den forbindelse vil der skulle ses nærmere på følgende:

1. Udvikling af indikatorer for at sammenligne status og forbedringsområder over landegrænserne i Norden med sigte på at udnytte potentiale for læring og udveksling af erfaringer.
2. Tilrettelæggelse af overføring af kompetencer og erfaringer fra sundhedssektoren til socialsektoren, når det gælder udvikling af rutiner og brug af IT.
3. Styrke og videreudvikle det nordiske samarbejde på området med henblik på at sikre ressourcer, struktur og kompetence for udvikling og maksimal udnyttelse af fælles løsninger.
4. Se på områder hvor øget anvendelse af IT kan bidrage til at fjerne grænsehindre mellem de nordiske lande og øge effektiviteten af IT i social- og sundhedssektoren, herunder f.eks. se på belysning af og forslag til løsning af juridiske barrierer ved brug af telemedicin over landgrænserne i Norden.

RESULTAT

I første omgang er der nedsat et telemedicinsk forum. Hvilke konkrete resultater dette arbejde fører til, er endnu for tidligt at sige.

De nordiske erhvervsministres arbejde med fjernelse af grænsehindringer

Arbejdet med fjernelse af grænsehindringer for de nordiske borgere er under det danske formandskab i 2005 blevet suppleret med fjernelse af barrierer, som særligt små og mellemstore virksomheder oplever. Dette arbejde sker blandt andet på baggrund af et katalog de nordiske erhvervsministre har fået udarbejdet over konkrete grænsehindringer for det nordiske erhvervsliv "Grænsehindre for næringslivet i Norden". De nordiske erhvervsministre har allerede sat sig for at tage fat på de barrierer, der hører under deres ansvarsområde. Men der findes også grænsehindringer, som skal løses af andre fagministre end de nordiske erhvervsministre, se mere om disse i næste afsnit.

De sager erhvervsministrene behandler er følgende:

- Erhvervsportal for mindre virksomheder i Norden
- Et effektivt nordisk venturekapitalmarked
- En handlingsplan for øget samarbejde inden for bygge- og byggevareområdet
- Implementering af EUs selskabsretlige direktiver
- Nordisk harmonisering af kontrol af måleinstrumenter

Det bliver lettere at finde information for mindre virksomheder i Norden

I kataloget over konkrete grænsehindringer for det nordiske erhvervsliv blev det blandt andet fremhævet, at der mangler samlet information til særligt mindre virksomheder i Norden. De nordiske erhvervsministre har derfor foreslået de nordiske samarbejdsministre at udbygge den nordiske informations-

tjeneste Hallo Norden med en erhvervsportal.

RESULTAT

For at styrke informationen til mindre virksomheder er der nu etableret en erhvervsportal, der lanceres i slutningen af oktober 2005 i Reykjavik, Island, på www.hallonorden.org. Erhvervsportalen indeholder relevante links til de nationale hjemmesider, hvor mindre virksomheder kan finde information om at etablere virksomhed i et af de nordiske lande, at samarbejde med andre nordiske virksomheder/lande og ansætte personale fra andre nordiske lande. Al information er fremstillet på let og overskuelig måde, hvilket vil være en nyttig funktion for særligt mindre virksomheder.

Øget mulighed for venturekapital over de nordiske grænser

Vi skal øge mulighederne for at få venturekapital på tværs af landegrænserne og derfor fjerne de hindringer, der er for en fri markedsdannelse. Det er forudsætningen for et velfungerende venturemarked i Norden. Derfor har de nordiske næringsministre sat sig for at undersøge mulighederne for:

1. At ændre vedtægts- og lovmæssige begrænsninger for offentlige ventureaktører, så det bliver muligt at investere i andre lande.
2. At lempe dobbeltbeskatningen, da den indebærer, at en investor i venturekapital må betale skat både i det land, hvor der investeres, og i sit eget land.

RESULTAT

Det er endnu for tidligt at se konkrete resultater i skabelsen af et nordisk venturekapitalmarked. Men arbejdet

er i gang og inden udgangen af dette år, vil vi få et nærmere billede af, hvorledes mulighederne er for et fælles nordisk venturekapitalmarked.

Det nordiske byggemarked må udvikles til et hjemmemarked

Det nordiske byggemarked bør kunne udvikles til et samlet hjemmemarked, hvor både udøvere (håndværkere og entreprenører) og byggematerialer er tilgængelige på hele det nordiske marked på lige vilkår. Med henblik på at øge konkurrencen inden for byggeområdet er der iværksat en handlingsplan med fire konkrete projekter, som skal lette samhandlen mellem de nordiske lande, de baltiske lande og Polen, "Actionplan for increased exchange in the building sector between countries in the Baltic Sea region". Målet er på længere sigt at fjerne handelshindringer. Handlingsplanens projekter sætter fokus på nogle af de væsentligste hindringer for byggematerialers og udøvers frie bevægelighed landene imellem.

RESULTATER

At udvikle et samlet nordisk bygge- og byggevarerområde sker ikke hurtigt. Vi forventer dog at få de første resultater fra dele af projekterne i løbet af 2006. Allerede inden udgangen af 2005 vil vi få en statusoversigt for arbejdet.

Styrket nordisk koordinering i forbindelse med implementering af EUs selskabsretlige direktiver

EU-forordning om "det europæiske selskab" – det såkaldte SE-selskab – er et vigtigt skridt for at lette selskabers grænseoverskridende aktiviteter. Vi må dog allerede nu tænke på at gennem-

føre denne forordning ens i Norden, så vi undgår unødige grænsehindringer. Derfor har de nordiske erhvervsministre nedsat en arbejdsgruppe, der primært vil drøfte initiativer, der er vedtaget i EU. Arbejdsgruppen mødes 2 gange årligt.

RESULTAT

Arbejdsgruppen, der er nedsat for at gennemføre EU-forordning om "det europæiske selskab" har indtil videre koncentreret sig om det ændrede 1. selskabsdirektiv om offentliggørelse af selskabsoplysninger, forventede ændringer i 2. selskabsdirektiv om selskabernes bevarelse af og ændringer i kapitalen, 10. selskabsdirektiv om grænseoverskridende fusion, 13. selskabsdirektiv om overtagelsestilbud, det forventede 14. selskabsdirektiv om grænseoverskridende flytning og endelig indarbejdelse af SCE-forordningen (det europæiske andelselskab). Herudover har indarbejdelsen af SE-forordningen (det europæiske aktieselskab) været diskuteret. I tillæg hertil kan gruppen diskutere indarbejdelsen af henstillinger, herunder de aktuelle henstillinger om ledelsesaf lønning og uafhængighed i relation til *corporate governance*.

Nordisk koordinering af kontrol af måleinstrumenter

Inden for Norden er der særlige nationale krav til eksempelvis godkendelse af justeringer og prøvemethoder af måleinstrumenter. De nordiske lande har en stor produktion af måleudstyr såsom vægte, varmeenergimålere, gasmålere, vandmålere, hvorfor det er vigtigt at sikre en nordisk koordinering af reglerne for dette. På opdrag af de nordiske erhvervsministre sker dette med udgangspunkt EUs måleinstrument-

direktiv (MID), hvortil der er nedsat en arbejdsgruppe, som drøfter gennemførelsen af måleinstrumentdirektivet, samt forsøger at harmonisere de områder, hvor der er ”frihedsgrader” for de enkelte lande.

RESULTAT

Fælles nordisk koordinering af gennemførelsen af EUs måleinstrumentdirektiv sker i den nordiske embedsmandsgruppe for legal metrologi. Der har været afholdt en række møder i gruppen. Der er foretaget en sammenlignende analyse af reglerne, hvor der synes at være en mulighed for at harmonisere på en række områder. Det forventes, at de endelige regler vil være på plads i 2006.

Erhvervslivsrelaterede grænsehindringer

De nordiske erhvervsministre fik i 2003 iværksat en undersøgelse af, hvilke konkrete hindringer det nordiske erhvervsliv oplever. Dette resulterede i et katalog, udarbejdet af Nordisk Innovationscenter "Grænsehindringer for næringslivet i Norden". I kataloget blev der rejst en række konkrete hindringer. Disse hørte ansvarsmæssigt ikke under de nordiske erhvervsministre, hvorfor jeg stillede mine forslag til løsning af disse til de ansvarlige danske ministre som formænd af Nordisk Ministerråd.

Følgende forslag blev rejst i 2005:

Fælles nordiske krav til mærkning indenfor lægemiddelområdet

Nordisk Innovationscenter har konstateret, at hvert nordisk land har sine egne lægemiddelmyndigheder og næringsmiddelkontrol, hvis godkendelse af produkter ikke gælder i de øvrige nordiske lande. Målet må være at lave fælles nordiske godkendelses- og mærkningsregler med henblik på harmonisering.

RESULTAT

På lægemiddelområdet har EU-retten stor betydning, da kvaliteten og sikkerheden af lægemidler i stort omfang er reguleret af EU-regler, som allerede anvendes i EU-landene såvel som i Norge og Island i kraft af EØS-aftalen. Det blev derfor anset som mest hensigtsmæssigt, at arbejdet for at sikre en fortsat harmonisering af kravene til godkendelse og markedsføring af lægemidler i de nordiske lande finder sted indenfor rammerne af det fortløbende EU-samarbejde på området.

Fælles nordiske regler for Ø-mærket/KRAV-mærket

I kataloget over grænsehindringer for erhvervslivet peges på, at det er uheldigt for både forbrugerne og producenterne, at den frivillige økologiske mærkningsordning ikke er ens i Norden. Endvidere blev det vurderet, at en etablering af en fælles nordisk certificering vil gøre mærket "større" med udsigt til styrkelse af eksporten. På den baggrund foreslog jeg, at der blev etableret en embedsmandsgruppe, der skulle se nærmere på dette samt registrere mærkningsordninger og certificeringskrav i de nordiske lande – og herefter overveje fælles nordiske mærkningsordninger eller gensidig accept af landenes certificeringssystemer.

RESULTAT

Der er iværksat et nordisk-baltisk markedsprojekt med det formål at kortlægge problemløsende initiativer, som nordiske og baltiske eksportører har i forbindelse med eksport til andre nordiske og baltiske lande. Heri er deltagere fra alle de nordiske og baltiske lande. Arbejdet er afsluttet juni 2005 med en rapport, hvor der bl.a. peges på følgende muligheder for at afhjælpe de oplevede barrierer: 1) Oprettelse af et fælles informationssystem om regler og certificeringsprocedurer, og 2) samtidig promotion af EU logo og nationale logos. Idéen om et nordisk økologimærke anses ikke som løsningen på problemerne med handelshindringer på et stadig mere globalt marked for økologiske fødevarer. Derimod betragtes det fælles europæiske økologilogo, som en løsning på problemerne ved afsætning på EU-markedet herunder det nordisk/baltiske.

Undersøgelse af mulighederne for nordisk marked for offentlige indkøb

Vi ser for få nordiske virksomheder byde ind på offentlige indkøb i de nordiske lande, hvorfor jeg foreslog, at vi så nærmere på årsagerne til den begrænsede nordiske tilbudskonkurrence ved offentlige indkøb. Det danske formandskab ved Økonomi- og Erhvervsministeriet har dog været afvisende overfor forslaget om et nordisk marked for offentlige indkøb ud fra den begrundelse, at der netop i EU-regi er foretaget en gennemgribende reform af EUs udbudsdirektiver. Samtidig er der allerede oprettet et europæisk udbudsnetværk, der har til hensigt at være forum for erfaringsudveksling og konfliktløsning i grænseoverskridende sager. Netværket har deltagelse af samtlige nordiske lande. De nordiske udbudsmyndigheder har desuden et løbende tæt samarbejde med møder 1-2 gange om året, hvor aktuelle problemstillinger og udviklingen på udbudsområdet drøftes.

RESULTAT

Idet der allerede er etableret et europæisk udbudsnetværk, med deltagelse af samtlige nordiske lande, vurderes det ikke hensigtsmæssigt at etablere en særlig nordisk løsning på dette område.

Overførsel af overskud og underskud for virksomheder på tværs af de nordiske grænser

Mulighederne for overførelse af overskud og underskud for virksomheder på tværs af de nordiske grænser er i udstrakt grad ikke muligt i dag. Problemstillingen har været behandlet af finansministrene, som ikke finder

det muligt på nordisk plan at skabe regler for overførsel af over- og underskud på tværs af de nordiske grænser. De nordiske erhvervsministre har desuden besluttet at afvente en løsning på EU-niveau, før der bliver taget stilling til at indlede et nordisk samarbejde om sagen.

RESULTAT

Der kan ikke forventes særlige nordiske regler for overførelse af overskud og underskud. Derimod er det et af de spørgsmål, der vil blive behandlet i forbindelse med fælles nordisk implementering af EU-direktiver, når tiden er moden til det.

Vi må afskaffe revisionspligt for mindre virksomheder

De nordiske lande har i modsætning til de øvrige europæiske lande en revisionspligt for mindre erhvervsvirksomheder. Dette medfører naturligvis betydelige omkostninger – i størrelsen 1.4 mia. årligt for danske virksomheders vedkommende. Det drejer sig om B-virksomheder dvs. virksomheder med under 50 ansatte, en balance på under 29 mio. DKK og en netto-omsætning på under 58 mio. DKK. Revisionspligten for mindre erhvervsvirksomheder skal lempes i overensstemmelse med de generelle regler i de øvrige EU-lande. Jeg foreslog derfor det danske formandskab at tage forslaget op med afskaffelse af revisionspligten for mindre virksomheder.

RESULTAT

Opfølgningen på nordisk plan afventer i øjeblikket nationale overvejelser i flere af de nordiske lande, herunder Danmark og Sverige, hvor arbejdet med regelforenkligning og fjernelse af administrative byrder er en væsentlig prioritet.

Fødevareområdet

Fælles marked og standarder for brandslukningsudstyr og førstehjælpsvarer

Der er i dag ikke fælles standarder i Norden for brandslukningsudstyr og førstehjælpsvarer. Jeg har derfor foreslået, at der skabes et fælles marked og standarder på netop de områder.

RESULTAT

Forslaget er fremsendt det danske formandskab og en opfølgning af det er undervejs og kræver i første omgang en tværsektoriel tilgang hos det danske formandskab.

Vi må undgå barrierer på fødevarer- og veterinærområdet

Fra fødevareerhvervet anføres ofte, at der opleves grænsehindre særligt i forbindelse med handel mellem de nordiske lande. Det konkrete omfang af disse grænsehindre har dog hidtil ikke været kendt. På fødevarer- og veterinærområdet er der derfor igangsat en national kortlægning, hvor landene hver især har rettet henvendelse til de nationale kontaktorganisationer for at få kortlagt, hvilke grænsehindre de oplever i relation til handlen mellem de nordiske lande, og som organisationerne kunne ønske at få taget op i nordisk regi.

RESULTAT

Der har været foretaget et omfattende og struktureret arbejde med at få identificeret konkrete barrierer i handlen med fødevarer i Norden. På baggrund af undersøgelsen kan der konkluderes, at der reelt kun er meget få problemer med grænsehindre for handlen mellem de nordiske lande på fødevarer- og veterinærområdet. Baggrunden er dels, at fødevarerlovgivningen i meget stor udstrækning er harmoniseret i EU/EØS-regi, dels at de nordiske lande allerede via embedsmandskomitéen for levnedsmidler og gennem forskellige netværk samarbejder i forbindelse med implementering af ny lovgivning. Desuden findes i EU-regi notifikationsprocedurer forud for indførelse af ny national lovgivning på fødevarer- og veterinærområdet. Det er positivt at konstatere, at landene i regi af det nordiske levnedsmiddelsamarbejde i størst muligt omfang samarbejder for at forebygge grænsehindre.

Regionale grænsehindringer

Det er lettere at medbringe kæledyr i transit via Sverige til Bornholm

For rejsende til og fra Bornholm via Sverige har det været vanskeligt at medtage kæledyr. Gennem intensive forhandlinger mellem den danske og svenske regering er der nu opnået et positivt resultat. Målet har været, at det under den eksisterende aftale for transitrejsende til Bornholm via Sverige tillades at medbringe kæledyr, ikke kun som hidtil når der rejses med bil, men også når der rejses med bus og tog. Dette er sket, endvidere er servicen til borgerne udbygget således at blanketter m.v. kan udfyldes via internettet, hvilket gør det lettere for borgerne.

RESULTAT

De svenske myndigheder har accepteret, at transitrejsende med kæledyr også vil kunne benytte bus og tog udover som hidtil bil. Information om reglerne findes på Fødevarestyrelsens hjemmeside. De nye svenske regler trådte i kraft den 15. juni 2005.

Det bliver lettere at rejse i transit i Sverige med jagt og konkurrencevåben

I øjeblikket kan transitrejsende til og fra Bornholm via Sverige kun medbringe jagt- og konkurrencevåben, hvis de pågældende har en transittilladelse fra de svenske myndigheder. Målet er at opnå en ordning, der gør det muligt at medbringe våbnene uden en sådan svensk transittilladelse. Det formodes at blive muligt fra foråret 2006, da en svensk lovændring forventes vedtaget i begyndelse af næste år.

RESULTAT

Førend et positivt resultat kan nås kræves en svenske lovændring, som vil bane vej for at man kan medbringe våben i transit uden svensk transittilladelse. Vi forventer et positivt resultat vil blive vedtaget i foråret 2006.

Nye krav til længde på vogntog

I Norden opererer man med forskellige vogntogslængder. På udvalgte veje af høj standard i Sverige og Finland er den tilladte længde 25,5 m, mens den i Danmark er 18,75 m. Ændres de danske reglerne for vogntogslængde, så de svarer til de svenske og finske vil det skabe større mobilitet og større konkurrence internt i de nordiske lande. Fra norsk side har man tilkendegivet, at man ikke ønsker at harmonisere målene på vogntog.

RESULTAT

En begrænset forsøgsordning forventes igangsat i 2005 i Danmark på en udvalgt strækning fra Kastrup Cargo Center til Sverige. Adgang til færgehavne med forbindelse til Sverige inddrages også i forsøgsordningen. Det overvejes også at give mulighed for, at færgehavne med forbindelse til Sverige skal kunne inddrages i forsøgsordningen.

Toldhåndteringen langs den svensk-norske grænse smidiggøres

Langs den svensk/norske grænse har der hidtil været visse praktiske problemer med toldhåndtering og toldgebyrer, samt afgifter ved midlertidig import af maskiner. Fra svensk og norsk side har

man arbejdet intensivt med at løse disse vanskeligheder. Der blev i april 2005 afholdt et grænseseminar, hvor man samlede ministre, grænsekommitéer, informationstjenester, eksperter inden for særligt told og moms, og virksomheder til en drøftelse af, hvorledes de udestående problemer bedst muligt blev afviklet.

RESULTAT

Langs den svensk/norske grænse er der nu fundet en række konkrete løsninger, som vil gøre det lettere for erhvervslivet at virke over grænsen. Afgifter ved midlertidig import af maskiner mindskes. Toldhåndteringen og gebyrer langs grænsen er smidiggjort, så meget kan ordnes på forhånd via internettet. Dette løser en række praktiske problemer, som særligt erhvervslivet har oplevet.

Sprogsamarbejdet

Vi må have klare regler for, hvornår vi kan bruge andre nordiske sprog i kontakt med myndighederne

Vi ser, at borgere og myndigheder til tider er i tvivl om, hvorvidt de har ret til at anvende eget sprog i kontakten med myndigheder i et andet nordisk land. Dette spørgsmål har da også været genstand for vurdering gennem længere tid. Der foretages i øjeblikket en juridisk udredning, hvor der tages stilling til henholdsvis om og hvordan:

1. Konventionen ændres på områder, der anses for forældede,
2. Konventionen skal have en gennemrevision, og
3. Konventionen ophæves og erstattes af en deklaration og indarbejdes i den nordiske sprogpolitik. Derudover skal der tages stilling til behovet for at inkludere de nordiske tegnsprog i den nordiske sprogkonvention.

RESULTAT

Det er endnu for tidligt at redegøre for det endelige resultat, idet en slutrapport først forventes færdig i 2006. Herefter vil der blive gennemført en informationsindsats for at få ubredt kendskabet til konventionen.

Den islandske navnetradition – forbedrede muligheder i Sverige og Danmark

Den islandske navnetradition baserer sig på, at børn opkaldes efter deres fædre, således at fædrenes navn suppleres med -dottir eller -son. Der har været konkrete eksempler på, at myndigheder i de andre nordiske

lande afslog forældrenes anmodning om at registrere de islandske navne.

RESULTAT

I Sverige ændrede man lovgivningen i 2004, således at det blev muligt at opkalde sine børn i overensstemmelse med den islandske navnetradition. I 2005 er der i Danmark kommet en ny navnelov, der nu også giver mulighed for at islændinge i Danmark kan navngive deres børn i overensstemmelse med den islandske navnetradition.

Skal du flytte i Norden
– vi hjælper dig på vej!

 norden
Nordisk Ministerråd

www.HalloNorden.org

Haloo Pohjola!
Halló Norðurlönd!
Halo Norden!
Hallå Norden!

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er et af de ældste og mest omfattende regionale samarbejder i verden. Det omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland. Samarbejdet styrker samhørigheden mellem de nordiske lande med respekt for de nationale forskelle og ligheder. Det øger mulighederne for at hævde Nordens interesser i omverdenen og fremme det gode naboskab.

Samarbejdet blev formaliseret i 1952 med Nordisk Råds oprettelse som forum for parlamentarikerne og regeringerne i de nordiske lande. I 1962 underskrev de nordiske lande Helsingforsaftalen, som siden har været den grundlæggende ramme for det nordiske samarbejde. I 1971 blev Nordisk Ministerråd oprettet som det formelle forum til at varetage samarbejdet mellem de nordiske regeringer og de politiske ledere i de selvstyrende områder, Færøerne, Grønland og Åland.

norden

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18
DK-1255 København K
www.norden.org

